

M. A. Castrénin seura

Jäsentiedote 1 / 2015

Kirjan vuosi on yhtä juhlaa	2
Kulttuurimatka Setomaalle	3
Obinitsaan!	4
Tapahtumakalenteri	6
Yhteystiedot	8

M. A. Castrénin seuran vuosikokous avaa 25-vuotisjuhlavuoden

Aurinko paistoi Joškar-Olassa silloisessa Marin sosialistisessa neuvostotasavallassa pidetyssä I suomalais-ugrialaisten kansojen kirjallisuuskongressissa vuonna 1989. M. A. Castrénin seuraa ryhdyttiin puuhaamaan heti kongressin jälkeen.

Aika tiistai 28.4.2015 klo 18.00
Paikka M. A. Castrénin seura, Mariankatu 7 A, 5. krs, Helsinki

Kutsu vuosikokoukseen lähetetään jäsenille tämän jäsentiedotteen mukana. Vuosikokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Vuosikokouksen jälkeen professori Sirkka Saarinen (Turun yliopisto) esitelmöi aiheesta

M. A. Castrénin seura 25 vuotta – muistoja matkan varrelta

Vuosikokouksen jälkeen tarjoilua. Tervetuloa!

KIRJAN VUOSI ON YHTÄ JUHLAA

Kirjan vuodelle 2015 riittää tapahtumia melkein jokaiselle päivällä, erilaisten toinen toistaan herkullisempien tilaisuuksien järjestäjiä on satoja. Valinnanvaraa löytyy ihan kaikille, nyt jos koskaan kannattaa juhlia kirjaa. Myös M. A. Castrénin seura on aktiivisesti mukana vuoden tapahtumissa, toimintaa riittää koko vuodelle. Parasta aikaa haetaan ehdokkaita **M. A. Castrénin seuran kirjallisuuspalkinnon** saajaksi. Hienoja ehdotuksia on tullut jo kolmattakymmentä ympäri suomalais-ugrilaisen maailman. Kilpailun aikataulua on kiritetty sen verran että palkinnon voisi ojentaa voittajalle syksyllä **Helsingin Kirjamessuilla**. Suomalais-ugrilaisen nykykirjallisuuden läsnäolo messuilla on varmasti tervetullutta. Toivoa sopii, että kilpailu toisi myös suomalaisia käänössopimuksia kirjailijoille. Seura aikoo muutenkin olla vahvasti mukana Helsingin Kirjamessuilla, oman osaston lisäksi suunnitteilla on paljon muutakin Uralic Poetry Slamista kirjailijahaastatteluihin. Ohjelmista kerrotaan tarkemmin myöhemmissä tiedotteissa, kannattaa seurata myös seuran nettisivuja.

Kirjan vuoden hengessä Unkarissa järjestettävän **XIII kansainvälisen suomalais-ugrilaisen kirjailijakongressin** teemana on draamakirjallisuus. Castrénin seura lähettää vahvan kirjailijadelegaation Unkariin, kiinnostuneita lähtijöitä on ilmoittautunut runsaasti.

Kesän ja syksyn suuri hanke on Suomen Kulttuurirahaston tuella järjestettävä **Arktinen dialogi**. Nuorille tarkoitettussa hankkeessa yhdistyvät äidinkieli ja luonnon suojeleminen. Kokonaisuuteen sisältyy kaksi kirjoittaville nuorille tarkoitettua kesäleiriä, toinen Komissa, toinen Marissa. Syksyllä hanke jalkautuu myös muutamaaan suomalaiseen kouluun. Tarkoitus, on, että nuoret tuottavat omalla äidinkielellään tekstejä ja audiovisuaalisia teoksia, jotka julkaistaan myöhemmin seuran nettisivuilla. Nuorille annetaan hankkeessa mahdollisimman laajat mahdollisuudet toteuttaa erilaisia äidinkieleen ja luonnonsuojeluun liittyviä projekteja, tuotokset voivat sisältää tekstiä, kuvia, sarjakuvia, liikkuvaa kuvaa ja ääntä.

Yksi Kirjan vuoden juhlinnan kohde on myös Virossa Setomaalla oleva suomalais-ugrilainen kulttuuripääkaupunki Obinitsa. Setukaisten Ystävät järjestää elokuussa kulttuurimatkan Obinitsaan, myös Castrénin seuran jäsenet voivat osallistua tälle hienolle matkalle (ohjelma viereisellä sivulla).

Kirjan lisäksi tänä vuonna juhlitaan 20-vuotiaasta M. A. Castrénin seuraa. Juhlavuoden vuosikokous järjestetään 28.4.2015 seuran toimistolla. Tervetuloa kuulemaan sekä seuran historiasta että tulevaisuudesta!

ANNE HELTTUNEN
puheenjohtaja

Setukaisten Ystävät ry:n Kulttuurimatka Setomaalle 18.–22.8.2015

Matka on tarkoitettu kaikille Setomaan ja settokulttuurin ystäville!

Obinitsan suomalais-ugrilaisen kulttuuripääkaupunkivuoden kunniaksi M. A. Cas-
trénin seuran jäsenet ovat tervetulleita matkalle (mainitse jäsenyys ilmoittautuessa).

Paasapäiv Obinitsassa, Obinitsa praasniekka ja Lepän praasniekka, Lüübnitsan sipuli-
ja kalamarkkinat, Värskan ulkomuseo, suomalais-ugrialaisten vuoden 2015 kulttuuri-
pääkaupungin Obinitsan kaikki nähtävyydet ja paljon-paljon muuta ...

ti 18.8.

13.30–15.30 laivamatka Tallinkilla Helsinki–
Tallinna

15.45 lähtö omalla bussilla Tallinnasta Värskaan

19.45 Saavutaan Värskaan, majoittuminen,
Värška Veekeskus

20.30 iltapala hotellissa

ke 19.8.

aamiainen hotellissa

Paasapäiv Obinitsassa: jumalanpalvelus, risti-
saatto, muistoateriat haudoilla, perinnelounas,
museo, galleria, tsasouna, muistomerkit, kylä,
Obinitsan kirkas eli praasniekka

20.00 iltapala hotellissa

to 20.8.

aamiainen hotellissa

Värskan alueen päivä: kirkko, hautausmaa,
ulkomuseo, perinnelounas ulkomuseon ravin-

tolassa, Värskanlahti, uimatauko; Podmotsan
kylä, hautausmaa ja tsasouna; Saatsen kylä,
kirkot, hautausmaa ja museo; Tobrovan
tsasouna, Lepän kylän kirkas eli praasniekka

20.00 iltapala hotellissa

pe 21.8.

aamiainen hotellissa

Treskin tsasouna, Piusan hiekkakiviluolat, gal-
leria ja kahvitauko (omalla rahalla), Uusvadan
tsasouna, Meremäen kylä, Meremäen mäki,
perinnelounas (Setomaa turismitalo), Miiksen
kirkko, hautausmaa ja Jaanikivi, Vastseliinan
linnoitus

20.00 iltapala hotellissa

la 22.8.

aamiainen hotellissa

Lüübnitsan sipuli- ja kalamarkkinat: markkinat,
musiikki- ja muuta ohjelmaa, ruokaa ja juo-
maa, lounastauko omalla rahalla

20.30–22.30 laivamatka Tallinkilla Tallinna–
Helsinki

Matkanjohtaja Setukaisten ystävät ry:n puheenjohtaja, Setomaan kuningaskunnan
kunniaconsuli **Tapio Mäkeläinen**.

Hinta: 425 € / H2 tai 505 € / H1

Vastuullinen matkanjärjestäjä Baltic Express Tours

Ilmoittautumiset Tapio Mäkeläiselle: tapio[a]tilbil.fi tai Haapaniemenkatu 16 C 315,
00530 Helsinki (voi ilmoittautua myös Setukaisten ystävien jäseneksi)

Lisätietoa: www.setu.info

OBINITSAAN!

Etelävirolaisen Obinitsan ja muunkin Setomaan suomalais-ugrilainen kulttuuripääkaupunkivuosi on alkanut vilkkaasti, ja kesää kohti tapahtumien määrä vain lisääntyy. Kesäkuussa järjestetään Tsiistressä suomalais-ugrilainen elokuvafestivaali (10.–13.6) ja Värskassa Seto folk (26.–28.6.), joka on jo ehtinyt vakiinnuttaa paikkansa Viron kesäisten musiikkitapahtumien joukossa. Kulttuuripääkaupungin keskukseen, parinsadan asukkaan Obinitsan kylään kokoontuvat kesäkuun alusta lähtien etnofuturistit kolmeen eri tapaamiseen kirjallisuuden, teatterin, musiikin, elokuvan ja kertomisen merkeissä. 2. heinäkuuta alkaen Obinitsan keskusristeyksen kupeeseen Seto Ateljee-Galeriin eteen syntyy yhteistyössä Tarton Vanemuisen kanssa teatteri, joka esittää **Kauksi Üllen** kirjoittaman, kylän historiaa valottavan Obinitsa-näytelmän.

Setukaisten eli settojen kuningaskunnan päivä 1. elokuuta on vuosien varrella muodostunut kesän kohokohdaksi, ja sellaiseksi se on kohotettu myös kulttuuripääkaupungin järjestäjien kaavailuissa – joko markkinahumustaan huolimatta tai sen vuoksi. Kulttuuripääkaupunkivuosi ei silti pääty Obinitsan toritunnelmiin ja uuden *ülemtsootskan* valintaan. Elokuussa voi kulkea ns. kestopäivänä (15.8.) pitkin settojen kylävyötä, maistella paikallisia herkkuja, kahvitella ja tutustua arkiseen elämään maatilojen ja kylien avoimien ovien päivänä. Elokuussa järjestetään myös Lüübnitsan sipuli- ja kalamarkkinat Setomaan koilliskulmalla Peipsijärven rannalla (22.–23.8.) Itse kylävyö on mitä suositeltavin kesäajelukohta, sillä se koluaa sopivan tarkasti Setomaan Viron-puoleiset nurkat.

Kulttuuripääkaupungilla on yhteyksiä myös Venäjän-puoleiseen Setomaahan, etenkin Petseriin, mutta se ulottaa lonkeronsa jopa Ostrovaan asti (Ostrovan festivaali 17.–19.7.) Setot ovat jo tuoneet tai tuovat tapahtumia Tarttoon, Tallinnaan sekä muualle Viroon, ja todennäköisesti kulttuuripääkaupungin edustajia nähdään vuoden mittaan myös Helsingissä ja muualla Suomessa.

HANNU OITTINEN
Kulttuuripääkaupungin avustaja

Kulttuuripääkaupunkivuodesta, Obinitsasta ja Setomaasta netissä esimerkiksi sivuilla www.obinitsa.net, www.visitsetomaa.ee.

Kyltti Seto Ateljee-Galeriissa. Se kertoo, missä on Obi ja Nizza. Valok. Hannu Oittinen.

Viron presidentti Toomas Hendrik Ilves, kulttuuripääkaupunkivuoden liinapää eli kaupunginjohtaja, taiteilija Evar Riitsaar ja kirjailija Kauksi Ülle. Valok. Hannu Oittinen.

TAPAHTUMAKALENTERI

Suomalais-Ugrilaisen Seuran kokous- ja esitelmätilaisuudet

Paikkana on Helsingin Tieteiden talon sali 104 (Kirkkokatu 6, Helsinki). Kokoukset alkavat kello 18.15.

Kokouksiin on vapaa pääsy. Tervetuloa!

17.4. prof. **Matti Miestamo** (Helsingin yliopisto): Uralilaisten kielten negatiivista typologisesta valossa

15.5. fil. tri **Aleksandr Pustyakov** (Helsingin yliopisto): Vetlugan-Vjatkan vesistöalueen permiläisperäistä paikannimistöä

Lisätietoja kokouksista saa seuran sihteeriltä, sihteeria@sgr.fi

*****

Jukopliut mitä kuvia!

Elokuvaseminaari ja Siperia-elokuvia 25.4.2015

Paikka: Elokvateatteri Orion, Eerikinkatu 15, Helsinki.

”Sakari Pälsin elävät kuvat”: elokuvaseminaari klo 10.00–16.45

Dokumenttielokuvaajanakin tunnetun **Sakari Pälsin** elämää ja elokuvia ovat valottamassa tunnetut kansatieteilijät, orientalistit sekä elokuvantekijät ja elokuvatutkijat **Jukka Relas, Jouko Aaltonen, Juha Janhunen, Mirja Metsola, Lauri Tykkyläinen** ja **Kira**

Jääskeläinen.

Päivän aikana esitellään ja katsotaan elävää kuvaa: Sakari Pälsin Kansatieteellinen Filmi Oy:lle 1930-luvulla itse kuvaamia elokuvia kuten *Tammelan sianteurastus* sekä YLE:n TV-dokumentti *Jukopliut! Sakari Pälsin monta elämää* (1996).

Seminaari on kaikille avoin ja maksuton.

Elokvateatteri Orionin iltapäivänäytös klo 17.00

Seminaarin teemaan liittyen Orionissa nähdään tällä kertaa Kira Jääskeläisen Beringinsalmella tekemä nykyaikainen dokumenttielokuva *Tagikaks – olimme valaanpyytäjiä* (2013) sekä Sakari Pälsin sata vuotta aikaisemmin samoilla seuduilla kuvaama ainutlaatuinen *Arktisia matkakuvia* (1917), josta KAVI on vastikään valmistanut digitaalisen kopion. Tilaisuus päättyy klo 19 mennessä.

Näytökseen ovat tervetulleita sekä elokuvaseminaarin osallistujat että muu yleisö. Elokuvaliput 6,50 € (klubikortilla 5 €, alle 12-vuotiaat 3 €).

Tervetuloa!

Järjestäjät: Kansallinen audiovisuaalinen instituutti ja Sakari Pälsin seura ry

Lisätietoja: Sakari Pälsin seura ry, Risto Rytin tie 24 A 14, 00570 Helsinki, <https://sakaripalsi.wordpress.com/>, misuhone@gmail.com (sihteerin Mervi Suhonen)

VIII kansainvälinen etnofuturistinen taideleiri ja kansanjuhla

Muu Maa

6.–16.8.2015
Multia, Suomi

Leiri kokoaa yhteen useiden alojen taiteilijoita lähinnä eri maiden suomalais-ugrilaisista kulttuuripiireistä. Tapahtuman tarkoituksena on oman kulttuuriperinteen ylläpitäminen ja vahvistaminen, mutta myös sen uudistaminen ja kytkeminen nykyaikaiseen taiteen kontekstiin.

Yli 25 vuotta sitten Virossa perustetun etnofuturismin käsitteen ovat ottaneet innolla vastaan myös monet itäiset sukukansamme. Etnofuturismi on nykyisellään väljä aate- ja taidesuuntaus, joka ammentaa suomalais-ugri-laisten kansallisista perinteistä, mutta soveltaa niitä nykyaikaan, luo kansalliselle mahdollisuuksia nyky-ajassa.

Vuonna 2015 etnofuturistinen taideleiri järjestetään ensi kertaa Suomessa. Tämä tarjoaa suomalaisille mahdollisuuden tutustua sukukansojemme ja Venäjän turkkilaisten kansojen taiteen tunnetuimpiin edustajiin. Leirille ottavat osaa mm. Udmurtian kansallisten symbolien luoja **Juri Lobanov**, Suomessakin jo näyttelyitä pitänyt udmurtitaiteilija **Sergej Uvarov**, **Izmail Jefimov** Marinmaalta ja **Pavel Mikušev** Komista.

Musiikkia taideleirillä edustavat mm. Udmurtiasta kutsuttava Bōljak -yhtye ja Suomesta Stringpurée Bandin Kalevala live -esityskokonaisuus. Video- ja performanssitaidetta tulevat tekemään taiteilijat sekä Suomesta että Virosta ja Venäjältä. Leirillä toteutetaan projekteja, joissa tiedettä ja kansanperinnettä

tehdään näkyväksi taide-esineillä. Etnofuturismin teoriaa saapuu valottamaan tutkija **Elvira Koltševa** Marinmaalta.

Leirin ohessa toteutettavan kansanjuhlan tapahtumat ja tilaisuudet ovat kaikille avoimia ja maksuttomia, eikä niihin tarvitse ilmoittautua. Alustavasti tarjolla on ainakin taiteilijaesitelmiä, musiikkiesityksiä, performansseja sekä elokuvanäytös.

Kansanjuhlan tapahtumia:

- Avajaiset 6.8.
- **Alevtina Lobanovan** udmurtinukke-työpaja
- Taiteilijoiden presentaatioita ja esitelmiä
- Keskustelutilaisuudet etnofuturismin ideasta ja sen yhteyksistä yhteiskuntaan ja politiikkaan
- Musiikki- ja performanssiesityksiä
- Taidenäyttely
- Loppujuhla 16.8.

Tarkempi ohjelma kansanjuhlan tapahtumista sekä niiden aikataulusta ja tapahtumapaikoista julkaistaan kesän alussa.

Taideleiri on osallistujille maksuton.

Oletko kiinnostunut taideleiristä tai kansanjuhlasta? Haluatko osallistua niiden toteutukseen? Haluatko tavata etnofuturistitaiteilijoita työssään? Haluatko tuoda oman taiteellisen tai käytännöllisen työpanoksesi mukaan tapahtumaan? Ota yhteyttä taideleirin ja kansanjuhlan organisaatioryhmän vastuuhenkilöön:

Esa-Jussi Salminen
tutkija
Muu Maa -tapahtuman organisaatioryhmän vastuuhenkilö
044-9103131, ejsalminen[a]gmail.com

Klikkaa itsesi sivuille, tykkää ja tule ystäväksemme:

<http://www.facebook.com/pages/M-A-Castrénin-seura-MAC/359271510768228>

Liity seuran sähköpostitiedotuslistalle – lähetä sähköpostiosoitteesi osoitteeseen [marja.lappalainen\[a\]castren.inet.fi](mailto:marja.lappalainen[a]castren.inet.fi).

Seuran omilta tiedotuskanavilta saat tietoa ajankohtaisista tapahtumista ja uutisista suomalais-ugrilaisessa maailmassa.

M. A. Castrénin seura

Toiminnanjohtaja Marja Lappalainen
puh. +358 (0)9 135 7820
[marja.lappalainen\[a\]castren.inet.fi](mailto:marja.lappalainen[a]castren.inet.fi)

Postiosoite: PL 242, 00171 Helsinki
Käyntiosoite: Mariankatu 7 A, 5. krs,
00170 Helsinki

Kääntäjä–tulkki Tarmo Hakkarainen
puh. +358 (0)9 622 2784
[tarmo.hakkarainen\[a\]castren.inet.fi](mailto:tarmo.hakkarainen[a]castren.inet.fi)

Faksi +358 (0)9 622 2315

Päivystys keskiviikkoisin klo 9.00–13.00

<http://www.macastren.fi>

<http://www.ugri.net>

<http://www.facebook.com/pages/M-A-Castrénin-seura-MAC/359271510768228>

M. A. Castrénin seura on perustettu Helsingissä vuonna 1990. Se pyrkii ylläpitämään ja kehittämään yhteyksiä Venäjällä asuviin uralilaisia kieliä puhuviin kansoihin. Seuran jäseneksi voi liittyä ilmoittamalla yhteystietonsa toimistoon. Jäsenmaksut ovat vuosijäseniltä 15 €, opiskelijajäseniltä 6 €, ainais- ja yhteisöjäseniltä 100 € ja ainaisyhteisöjäseniltä 1000 €.

Hallituksen jäseniä ovat toiminnanjohtaja Anne Helttunen (pj., Äidinkielen opettajain liitto), kääntäjäkoordinaattori Merja Aho (FILI – Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskus), tohtorikoulutettava Elina Ahola (vpj., Turun yliopisto), neuvotteleva virkamies Henna Haapala (ympäristöministeriö), projektipäällikkö Jussi-Pekka Hakkarainen (Kansalliskirjasto), FM Paula Kokkonen, varajohtaja, lehtori Anna-Kaisa Liedes (Sibelius-Akatemian kansanmusiikin osasto), toimittaja Kirsikka Moring ja kirjailija Jouni Tossavainen (Suomen Kirjailijaliitto).